

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.432/2021/5.

A felperes: Felperes1, cím6

A felperes képviselője: Dr. Ujvári Tamás Ügyvédi Iroda, Cím3

Az alperes: Alperes1, Cím1

Az alperes képviselője: dr. Molnár Arnold ügyvéd, Cím5

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Balassagyarmati Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 21.P.20.527/2019/49.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az felperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés elbírálása szempontjából jelentős tényállás szerint a felperes 2015. és 2020. között az alperes büntetés-végrehajtási intézetében töltötte szabadságvesztés büntetését. A felperest ezen időszak alatt több alkalommal is körszállítással szállították más büntetés-végrehajtási intézetekbe, bíróságra. Ennek során mind induláskor, mind pedig érkezéskor személymotosra került sor. Ezt az alperes alkalmazottai a büntetés-végrehajtási intézet ebédlőjében végezték. Az itt elhelyezett asztaloknál a fogvatartottak holmijait vizsgálták át, majd alsóneműre kellett vetkőzniük, az asztalra helyezett ruházatuk átvizsgálását követően az alsóneműt is le kellett vetniük. Általában le kellett hajolni, illetve guggolni, majd felöltözve az étkező hátsó részében kellett várakozniuk, amíg a körszállításban résztvevő összes fogvatartottat meg nem motozták. Az ebédlőhelyiségben több, kb. 30 x 30 cm-es oszlop volt. A körszállításban résztvevő,

alkalmanként 10-20 fogvatartott egymást a motozás során láthatta, mert az asztalok takarása nem volt megoldott.

[2] A Megyei Főügyészség egyedi panaszbejelentés alapján lefolytatott vizsgálata során határozat1 számon adott válasza szerint az alperesi intézet vezetője tájékoztatása alapján történtek motozások úgy, hogy több fogvatartottnak egymás jelenlétében kellett meztelenre vetkőznie, miközben egy paraván sem választotta el őket egymástól. Az ilyen módon történt motozás szeméremsértő. Olyan indokot az alperes nem jelzett, ami miatt az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges lett volna a fogvatartott szeméremhez, intimitáshoz kapcsolódó jogainak a korlátozása. 2018 márciusában a motozás nagyobb közösségi térben történő végrehajtásához paraván készült.

[3] A felperes jogi képviselője útján 2019. szeptember 23-án kárigénnyel fordult az alpereshez, amelyben 600.000 forint sérelemdíj megfizetését kérte figyelemmel arra, hogy 2015. május 26. és 2017. december 4. között összesen 17 alkalommal szeméremsértő és emberi méltóságot sértően motozták meg. Az alperes a határozat2 számú kártérítési határozatával a felperes kártérítési igényét elutasította. A kártérítési határozatot a felperes 2019. október 24-én vette át. A felperes 2019. november 25-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 600.000 forint sérelemdíj megfizetésére a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdése, valamint a 2:52. § alapján. Arra hivatkozott, hogy az általa megjelölt 17 alkalommal, amikor kórszállításban vett részt a személyi motozását, amelynek során meztelenre kellett vetkőzni a kórszállítással érintett valamennyi személy látta. Az étkezőben lévő oszlopok semmit sem takartak el. Az alperes a motozás ilyen formában történt végrehajtását az ügyészi vizsgálatot követően szüntette meg. Álláspontja szerint az alperes azzal, hogy megfelelő ok és indok nélkül jogszabálysértő és szeméremsértő módon végezte el a kórszállításokhoz kapcsolódó motozásokat megsértette a felperes személyiségi jogait, ezen belül emberi méltóságát. Az alperes magatartása felróható volt. A felperest az alperes jogsértő magatartása visszatérő megalázottság érzésével töltötte el, amely megalapozza a sérelemdíj iránti követelését.

[4] Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozva, hogy a felperes a kereset előterjesztésére nyitva álló határidőt elmulasztotta. Másodlagosan a kereset elutasítását kérte, a keresetet jogalapjában és összecszerűségében is vitatta. Előadta, hogy a személyi motozásra vonatkozó jogszabályok betartásával járt el. Biztonsági ellenőrzések, így a motozások szigorítására a BVOP országos parancsnokának utasításai alapján került sor. Az ezzel kapcsolatos intézkedési terv 2017 áprilisában készült el. Korábban a bírói helyiségben került sor a szállítások alkalmával a motozásra, ahol legfeljebb 2-3 fő motozása történt oly módon, hogy a fogvatartottak egymást nem láthatták. Ezt követően amennyiben nagyobb létszámú szállításra került sor valóban az ebédlőben történt a motozás, de erre csak 2017. évtől került sor. Az alsóneműt csak a ténylegesen ellenőrzött fogvatartottaknak és kizárólag az ellenőrzés idejére kellett levetniük. A motozás során a várakozó és az ellenőrzött fogvatartottak között az ebédlő oszlopai továbbá az ellenőrzést végző felügyelők is takarták a motozást elszenvedőt. A felperes átvizsgálása során semmilyen személyiségi jogsértés nem történt.

[5] Az elsőfokú bíróság az alperes permegszüntetés iránti kérelmét elutasította. A 46. sorszámú 2021. március 10-én kelt végzéssel szemben a felek fellebbezést nem terjesztettek elő.

Érdemi döntésében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 forintot, valamint 170.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

[6] A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a felperes személyes nyilatkozata, valamint a tanúk vallomása alapján azt állapította meg, hogy a felperes keresete a jogalap tekintetében alapos, összecszerúsége tekintetében túlnyomó részben megalapozott. Ismertette a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését, a 2:52. § rendelkezéseit. Rögzítette, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 151. § (2) bekezdése értelmében a motozás nem történhet megalázó szeméremsértő módon.

A perben meghallgatott azon tanúk, akik az alperes szállításaiban fogvatartottként részt vettek a felperessel egyezően nyilatkoztak a motozás körülményeivel kapcsolatban. Eszerint legalább 10-20 ember vizsgálata folyt egyszerre. Az alsóneműt minden esetben le kellett vetni, majd le kellett hajolni, illetve guggolni. A motozáson átesett fogvatartottak az étkezőben az oszlopok mögött várakoztak, azonban az oszlopok nem voltak alkalmasak arra, hogy minden vetkőzőt eltakarjanak. A tanúk tagadták, hogy az alsónemű levételekor az örök a fogvatartottak közé álltak volna, hogy őket egymás elől eltakarják. Az alperes indítványára tanúként meghallgatott tanú7 biztonsági osztályvezető helyettes, aki a személymotozásokat ellenőrizte, valamint a motozást végzők, tanúvallomásukban úgy nyilatkoztak, hogy 2018-at megelőzően is alkalmaztak paravánt a motozásoknál, általában 10-20 fő vett részt a körszállításokban. Maximum hat asztalnál folyt a személyes motozás, amelynek során az örök mozgásukkal akadályozták a szeméremsértést.

[7] Az elsőfokú bíróság a felperes indítványára kihallgatott tanú2, tanú3, tanú4, tanú5 és tanú6 tanút nem tekintette teljesen érdektelennek, mert a felpereshez hasonló keresetet nyújtottak be az alperessel szemben. tanú1 azonban érdektelen tanúnak minősült. Az alperes indítványára kihallgatott tanúk az alperes alkalmazásában állnak, ezért szintén nem minősülnek elfogulatlanoknak. Valamennyi tanú azonban a motozás menetét hasonlóan írta le, nem egyezett azonban a körszállításban résztvevők száma tekintetében, hogy hány fogvatartott motozása történt egyszerre, illetve abban, hogy az örök tettek-e valamit annak megakadályozása érdekében, hogy a vetkőzőt a többiek láthassák. Valamennyi tanú általánosságban nyilatkozott a motozásokról. Azt az alperesi tanúk is megerősítették, hogy általában 10-20 fő között vettek részt a körszállításban a fogvatartottak és azt is, hogy az étkezőhelyiségben egyszerre történtek a motozások. Nem fogadta el az alperesi tanúk vallomását annak bizonyítására, hogy 2018 márciusát megelőzően is használtak paravánt. Ennek ugyanis a csatolt okirati bizonyítékok ellentmondtak, így az alperes parancsnokának 2018. március 19. napján kelt tájékoztatása is. Ebben úgy nyilatkozott, hogy a paravánok használatát 2018 márciusában vezették be. Azzal, hogy az örök esetleg a fogvatartottak mellé álltak, illetve az, hogy a motozáson átesett fogvatartottak az étkezőben lévő oszlopok mögé álltak nem voltak alkalmasak annak kizárására, hogy a személyes motozással érintett személyek egymást meztelenül, szeméremsértő módon láthassák. Ez paraván alkalmazásával korábban is elkerülhető lett volna, így megállapítható, hogy az alperes nem tett meg minden tőle elvárhatót a személyiségi jogsértés megakadályozása érdekében. Mindezek alapján megállapította, hogy az alperes 2015. május 26. és 2017. december 4. között történt körszállítások alkalmával megsértette a felperesnek az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát.

[8] A sérelemdíj összegének meghatározásánál értékelte a jogsértés súlyát, annak ismétlődő voltát és a sértettre gyakorolt hatását. Figyelembe vette, hogy a több ember előtt szeméremsértően végzett, egymás nemi szervének láthatóságára kiterjedő motozás az eleve kiszolgáltatott helyzetben levő felperes számára nem tekinthető jelentéktelen sérelemnek, azonban a felperes a visszatérő megalázottság érzésén túlmutató konkrét hátrányt az ügyben nem bizonyított és nem is állított. Mindezek alapján 500.000 forintot tartott olyan összegnek, amely a felperes által elszenvedett hátrányokkal arányban áll.

[9] A perköltségről a Pp. 83. § (2) bekezdés alapján határozott. Úgy ítélte meg, hogy a felperes nyolcvan százalékban lett pernyertes. Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

[10] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a keresetet utasítsa el, kötelezze az első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését és a 2:52. §-át, ezért anyagi jogi felülvizsgálatra tartott igényt. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdésére, valamint a (3) bekezdés a), c) és d) pontjaira alapította.

[11] Az elsőfokú eljárás során előterjesztett nyilatkozatait fenntartotta. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a körszállítások általános gyakorlata alapján tett megállapításokat, ami önmagában a felperes konkrét alkalmakkor és személyes érintettségéhez kötött keresetének alátámasztására nem elegendő. Észrevételezte, hogy a felperes az általa állított sérelmet az alperesnél nem jelezte, melyre visszavezethető az, hogy a sérelmezett motozás körülményeinek egzakt feltárása ma már nem lehetséges. Ez a körülmény a felperes terhére esik. Állította, hogy az, hogy az ebédlőben a motozást valamennyi fogvatartott végignézte, csak a motozást legutoljára elszenvető személyre lehet igaz, mert a motozás kezdetén a fogvatartottak az udvaron várakoztak, az ebédlőbe csak a motozással ténylegesen érintettek léptek be folyamatosan. A felperes azonban nem igazolta, nem bizonyította, hogy az általa állított esetekben motozására az utolsók között került sor. Ugyancsak nem állapítható meg, hogy minden esetben le kellett venni az alsóneműt és le kellett hajolni vagy guggolni. Hivatkozott e körben tanú7 tanú vallomására, aki szerint azzal vetették le az alsóneműt is, akinél korábban tiltott tárgyat találtak. Hivatkozott arra is, hogy a tanúk elmondása szerint a felügyelők úgy helyezkedtek el, hogy két vetkőző közé álltak, hogy ne láthassák egymást. Fellebbezésében részletezte az alperesi védekezést alátámasztó tanúk vallomását. Kiemelte, hogy a felperes indítványára meghallgatott tanúk személyes érdekeltség és érintettség okán nem elfogulatlanul nyilatkoztak, miközben az alperesi alkalmazottak sem közvetett, sem közvetlen érdekeltisége nem állapítható meg. Álláspontja szerint a törvényszék a főügyészszéggel egyezően kizárólag a paraván alkalmazásában látja azt a magatartást, ami elegendő egyben szükséges is ahhoz, hogy jogsértés ne történjen. Ez az álláspont nincs kellő figyelemmel arra, hogy az ebédlőben található tereptárgyak, illetőleg a büntetés-végrehajtási alkalmazottak elhelyezkedése is alkalmas lehet a motozás jogszabály szerinti követelményének biztosítására. Sem a bíróság, sem a főügyészség nem tartott helyszíni vizsgálatot így ezen körülmények feltárása nem történt meg teljesszűren.

[12] Megjegyezte, hogy a szeméremsértés Btk. szerinti tényállása jelen esetben nem valósult meg. Ugyancsak nem állapítható meg a megalázó bánásmód. E körben az Emberi Jogok Európai Bíróságának egyedi döntésére utalt. Jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felperes csak azt követően élt panasszal és indított pert, miután értesült arról, hogy más elítélt hasonló ügyében bíróság az elítéltre nézve pozitív döntést hozott. Észrevételezte azt is, hogy a fogvatartottak, így a felperes is zuhanyozás közben a tisztálkodás során is került olyan helyzetbe, hogy őt fogvatartott társai ruhátlanul láthatták.

Álláspontja szerint mindezek alapján a felperes egyrészt nem bizonyította, hogy az alperes vele szemben jogsértést követett el, másrészt pedig nem igazolta, hogy az alperesi magatartással összefüggésben nem vagyoni sérelmet szenvedett el, és így sérelemdíjra jogosult. A személyiségi jogok alapvető jogok azonban a bv. intézetek és a fogvatartottak biztonsága kiemelt társadalmi érdek. Megítélése szerint ebben az esetben az adott személy bizonyos személyiségi jogai háttérbe kell szoruljanak. A személyes integritáshoz való jog sérelmével jár a motozás fogatosítása, de a kényszerintézkedés jogszerű alkalmazását a bv.

intézet biztonsága indokolja. Utalt e körben a Bv. tv. 45. § (1) bekezdés f) pontjára, valamint a 151. § (1) bekezdésére.

[13] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte és azt, hogy a csatolt megbízási szerződés alapján a másodfokú eljárással összefüggésben a bíróság kötelezze az alperest 80.000 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére.

Álláspontja szerint a felperes bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Állításait alátámasztotta a felperes személyes nyilatkozata, továbbá 5 olyan tanú vallomása, akik az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodtak a perbeli időszakban. Ugyancsak a felperes állítását támasztotta alá az ügyészi határozat és vizsgálat. Hivatkozott a Balassagyarmati Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla hasonló ügyben született döntésére. Az ügyészi vizsgálat eredménye illetőleg mind az alperesi, mind a felperesi tanúk vallomásából megállapítható, hogy az alperes körszállításokhoz kapcsolódó motozási rendszere általános jelleggel jogsértő volt. Az általános minden esetben előforduló gyakorlat olyan körülmény, amiből egyértelműen következik, hogy a felperes esetében is jogsértő módon járt el az alperes. Az, hogy a felperes és más fogvatartottak az alperesi jogsértéssel szemben nem léptek fel, az alperes jogsértését nem menti figyelemmel arra, hogy a fogvatartottnak nem volt semmilyen valós jellegű lehetősége jogait érvényesíteni. A tanúk vallomásából megállapítható, hogy a motozást elszenvedőt nemcsak a helyiségben tartózkodó fogvatartottak, hanem a motozásra az ebédlőn kívül várakozók is láthatták, hiszen az ebédlő ablakán a belátás akadálytalan volt. A motozások menetét a fogvatartottak egyezően adták elő, ugyanakkor az alperesi tanúk arra sem emlékeztek pontosan, hogy a paravánt mikor rendszeresítették. Súlytalan ezért a börtönőrök kitakarásával kapcsolatos nyilatkozataik, valamint az, hogy nem kellett az alsóneműt minden esetben levenni.

[14] Álláspontja szerint az alperes által hivatkozott EJB döntés a jelen ügyben nem alkalmazható. Téves az alperes azon hivatkozása, hogy büntetőjogi normákhoz igazítja a szeméremsértés jelentését. Az ügyben hivatkozott szeméremsértő motozás szókapcsolat nem büntetőjogi értelemben értelmezendő, hanem köznapi értelmében. Ilyen értelemben szeméremsértő mások előtt, tucatnyi másik férfi előtt meztelenre vetkőzni, farpofa vizsgálaton átesni, előttük guggolni. Az a körülmény, hogy a felperes nem azonnal érvényesítette az igényét, nem eredményezheti a kereset elutasítását figyelemmel arra, hogy a felperes a büntetés-végrehajtási jogviszonyban alárendelt és kiszolgáltatott pozícióban van. Utalt e körben az elhelyezési körülményekkel kapcsolatos jogvitákra is. Ezen túlmenően pedig a felperes az általános elévülési időn belül érvényesítette a követelését. Azzal kapcsolatosan, hogy a felperest ruhátlanul zuhanyozás közben is láthatták fogvatartott társai visszautalt a Fővárosi Ítéltábla hivatkozott ítéletében kifejtettekre. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő módon értékelte a sérelemdíj összegének meghatározása során a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében felsorolt szempontokat. Vitatta, hogy lenne olyan alkotmányos indok, ami miatt bárki emberi méltósága csorbítható lenne. Álláspontja szerint az alperes érvelése e körben sem helytálló. A másodfokú eljárás költségeivel kapcsolatosan csatolta a költségjegyzéket, valamint a megbízási szerződést.

[15] A fellebbezés alaptalan.

[16] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntésével és kifejtett indokai nagy részével is egyetértett.

[17] Az alperes ténylegesen anyagi jogi felülvizsgálatra tartott igényt. Bár a másodfokú bíróság felülbírálati jogköre tekintetében megjelölte a Pp. 369. § (1) bekezdését is, az elsőfokú bíróság eljárásával kapcsolatos kifogásait nem részletezte. A per megszüntetésére vonatkozó indítványát elutasító végzéssel szemben fellebbezést, helyszíni tárgyalásra irányuló bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság az általa indítványozott tanúk

kihallgatását foganatosította, annak módját nem ellenezte. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet Pp. 369. § (1) bekezdés szerinti felülvizsgálata szükségtelen volt.

[18] Érdemben a másodfokú bíróság azt vizsgálta szükséges-e a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíteni, a tényállást módosítani vagy kiegészíteni, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést levonni, a megállapított tényeket másként minősíteni. Amennyiben az elsőfokú bíróság ítélete nem sérti a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését és a Ptk. 2:52. §-át szükséges-e felülmérlegelni az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben hozott döntését. [Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pont]

[19] A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a tényállás megállapítása során az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat a Pp. 263. § (1) bekezdése alapján megfelelően értékelve jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes a keresetlevélben megjelölt alkalmakkor vett részt körszállításban. Helyesen állapította meg azt is az elsőfokú bíróság, hogy a körszállításokban a perbeli időszakban általában 10-20 fő vett részt, ami olyan létszám, mely esetében a személyi motozásokra az ebédlőben került sor. E körben ugyanis mind a felperes, mind az alperes által indítványozott tanúk vallomása egyező volt.

[20] Arra vonatkozóan, hogy minden esetben az alsóneműt is le kellett-e venni az alperesi intézettel szolgálati viszonyban álló tanúk úgy nyilatkoztak, hogy ez csak akkor volt szükséges, ha a fogvatartott korábban már megkísérelt tiltott tárgyat elrejtetni. tanú10 tanú azonban azt adta elő, hogy egy pillanatra minden esetben le kellett tolni az alsóneműt. Az alperes ellenkérelmében azt adta elő, hogy nem vezetett külön személyi és létszámnilyvántartást arról, hogy kik és mennyien vettek részt körszállításban és ezáltal motozásban, olyan előadást pedig nem tett, hogy nyilvántartották azokat, akiknél korábban már találtak tiltott tárgyat. Mindezt összevetve a felperessel azonos időszakban a körszállításokban érintett tanúk azon vallomásával, hogy minden esetben magukat lemeztelenítve estek át a motozáson az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes bizonyította ezt a körülményt.

[21] Arra helytállóan hivatkozott az alperes, hogy a személyi motozás – ami a mezítelenre vetkőzést is magába foglalja – az ember testi integritását szükségképpen sértő cselekmény. Az azonban, ha ennek több illetéktelen személy is szemtanúja már a Bv. tv. 151. § (2) bekezdésébe és a büntetés-végrehajtási szervezet Biztonsági Szabályzatának kiadásáról szóló 26/2015. (III. 31.) OP. szakutasítás motozásra vonatkozó részletes szabályaiba ütközik (189. pont) és eredményezheti az emberi méltóság sérelmét.

[22] Az alperes fellebbezésében elsősorban azt hangsúlyozta, hogy a felperes a maga személye tekintetében nem tudta ítéleti bizonyossággal bizonyítani azt, hogy paraván hiányában, őt a motozás során fogvatartott társai látták, annak tanúi voltak. A perben kihallgatott tanúk azonban e körben egyező előadást tettek arra vonatkozóan, hogy a körszállításban érintett és motozáson átesettek látták egymást, mert a teremben levő oszlopok és a motozás végrehajtói azt nem tudták megakadályozni. Önmagában amiatt, hogy a tanúk maguk is indítottak pert az alperes ellen ezen jogsértés miatt vallomásuk elfogadását nem teszi kizárttá. Ezen túlmenően az alperes a motozás körülményei tekintetében tett felperesi előadást nem vitatta, maga is csak általános megállapításokat tett e körben. Olyan írásos utasítást pedig, amelyre hivatkozott – az öröknek testükkal takarni kell a vetkőző fogvatartottat – nem mutatott be, annak ellenére, hogy a 26/2015. (III.31.) OP. szakutasítás mellékletét képező Biztonsági Szabályzat alapján a motozásra vonatkozó feladatokat, annak rendjét intézkedésben kellett szabályozni. A személyi állomány tagjának konkrét feladatát őr- vagy szolgálati utasításban, munkaköri leírásban vagy annak mellékletében kellett meghatározni. (Biztonsági Szabályzat 188. pont.) Ilyen körülmények esetében, miután az általános gyakorlat jogsértő jellege – figyelemmel az ügyészi megállapításokra is – kétséget

kizáró módon bizonyításra került, a felperest ért emberi méltóságot sértő alperesi magatartás is bizonyítottan tekinthető, ezért az elsőfokú ítélet nem sérti a Ptk. 2:42. § (2) bekezdését. A jogsértés bekövetkezéséhez egy alkalom is elegendő, azt pedig az alperes sem állította, hogy a felperes minden esetben elsőként került motozásra.

[23] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a személyiségi jogában sértett sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelem miatt. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire a kártérítés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sértett a jogsértés tényén kívül további hátrányok bizonyítására nem köteles.

[24] Nem vagyoni sérelem akkor következik be, ha az emberi személyiség testi vagy lelki életminősége hátrányosan változik. Ez megmutatkozhat az egyén társadalmi életében bekövetkező negatív – akár időleges – változásban, de akár láthatatlanul, a sértett belső lelki életének minőségi romlása útján is. Nem vitatható, hogy kényszerítő erő hatására mások előtt meztelenre vetközni, megalázó helyzetben láttatni az emberi testet nem vagyoni sérelmet okoz. A sérelemdíj a személyiség bármely dimenziójának megsértésével okozott következmények pénzbeli ellensúlyozása. Elsődlegesen közvetett kompenzációs szerepet tölt be, másfelől magánjogi büntetésnek is tekinthető, preventív célzattal, a hasonló jogsértések megelőzése érdekében. A közvetett kompenzáció az elszenvedett sérelem hozzávetőleges, alternatív kiegyensúlyozása olyan vagyoni szolgáltatás nyújtásával, amely az elszenvedett sérelemért arányosnak becsült, más nemű – pénzben kifejezett – előnyt nyújt.

[25] A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelembe kell venni többek között a jogsértés súlyát, esetlegesen ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. Az elsőfokú bíróság ezen szempontokat megfelelően értékelve kötelezte az alperest 500.000 forint megfizetésére. A jogsértés súlya nem kiemelkedő, de nem tekinthető jelentéktelennek sem. A fogvatartottat eleve kiszolgáltatott helyzete, a személyét érintő és a büntetéssel együtt járó jogkorlátozások sérülékenyebbé teszik a szükségtelenül megalázó helyzetekben. Az a körülmény, hogy zuhanyozás közben is ruhátlanul látják egymást a fogvatartottak nem összehasonlítható a motozás miatti lemeztelenítéssel. Az alperes magatartásának felróhatóságának súlyát növeli, hogy a jogsértés hosszabb időn keresztül állt fenn miközben annak elhárítása egyszerű módszerrel megvalósítható volt, a paravánok felállítására azonban csak az ügyészi vizsgálatot követően került sor. Ugyancsak az alperes terhére esik, hogy a felperessel szemben többszörösen, több mint két éven keresztül valósult meg jogsértés.

Mindezek alapján a sérelemdíj leszállítása sem volt indokolt, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[26] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek az ügyvédi munkadíjat, melynek összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alapján állapította meg.

[27] A le nem rótt fellebbezési illeték az alperes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhére marad.

Budapest, 2021. szeptember 16.

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Helga s.k.
bíró